

Projekt

**UCHWAŁA NR XXXVII/.../18
RADY MIEJSKIEJ W DROHICZYNIE**

z dnia 21 września 2018 r.

w sprawie przyjęcia Programu wspierania rodziny w Gminie Drohiczyn na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program wspierania rodziny w Gminie Drohiczyn na lata 2018-2020” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Albin Łukaszewicz

Załącznik do uchwały Nr XXXVII/.../18
Rady Miejskiej w Drohiczynie
z dnia 21 września 2018 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DROHICZYN
NA LATA 2018-2020**

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA

- 1. POMOC DZIECKU I RODZINIE W GMINIE DROHICZYN**
- 2. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020**
- 3. HARMONOGRAM ZADAŃ**
- 4. EWALUACJA**

PODSTAWA PRAWNA

Program Wspierania Rodziny w na lata 2018-2020 opracowany został w oparciu o założenia Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, która określa konieczność opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny (art. 176 ust. 1)

Oprócz ustawy działania dotyczące wsparcia rodziny regulowane są także w innych aktach prawnych obowiązujących, w tym:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2017 r. poz. 2245, 2439, z 2018 r. poz. 310, 650)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490)

Program Wspierania Rodziny wpisuje się w założenia ustawy i wyznacza kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowania dzieci w rodzinach naturalnych oraz przywracania rodzinom zdolności do przewycięzania ich problemów opiekuńczo - wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną. Rodzina jest podstawowa komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom opieki i odpowiednich warunków do harmonijnego rozwoju. Dla celów Programu przyjęto definicję rodziny wskazaną w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, w którym definiuje się rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku ale całej rodzinie.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym jego celem jest **wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci.**

Program Wspierania Rodziny w Gminie Drohiczyn na lata 2018-2020 stanowi podstawowe narzędzie do realizacji zadań gminnych wynikających z ustawy.

Główne cele programu wsparcia rodziny:

- edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie,
- zapewnienie dzieciom z terenu Gminy Drohiczyn opieki, która gwarantowałaby zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i właściwe warunki do prawidłowego rozwoju,

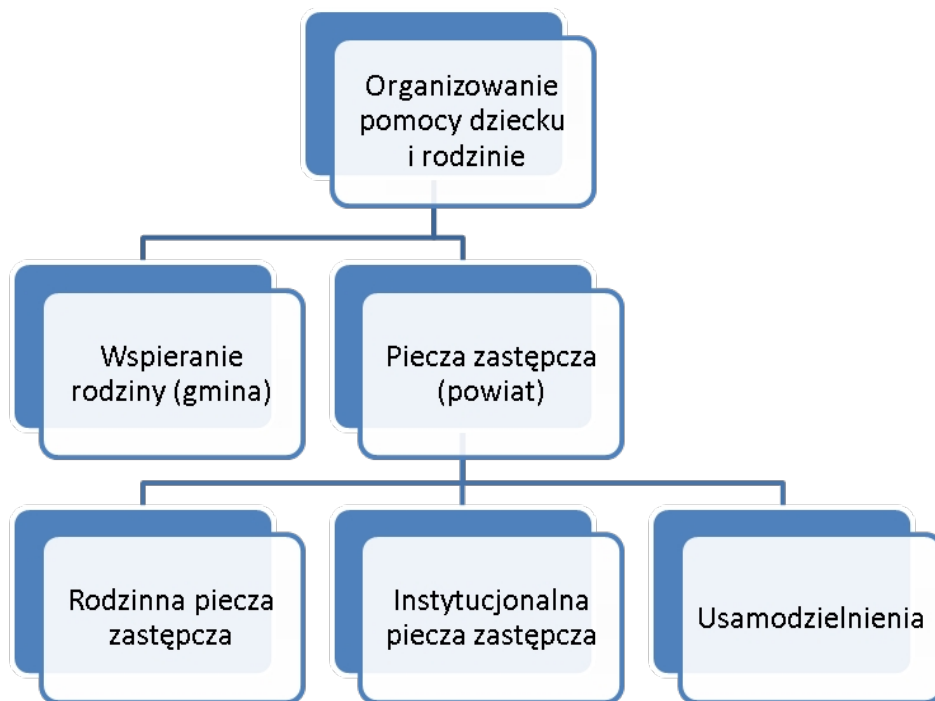
Zapisy przytoczonej wyżej Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje w Gminie Drohiczyn Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie działa na podstawie:

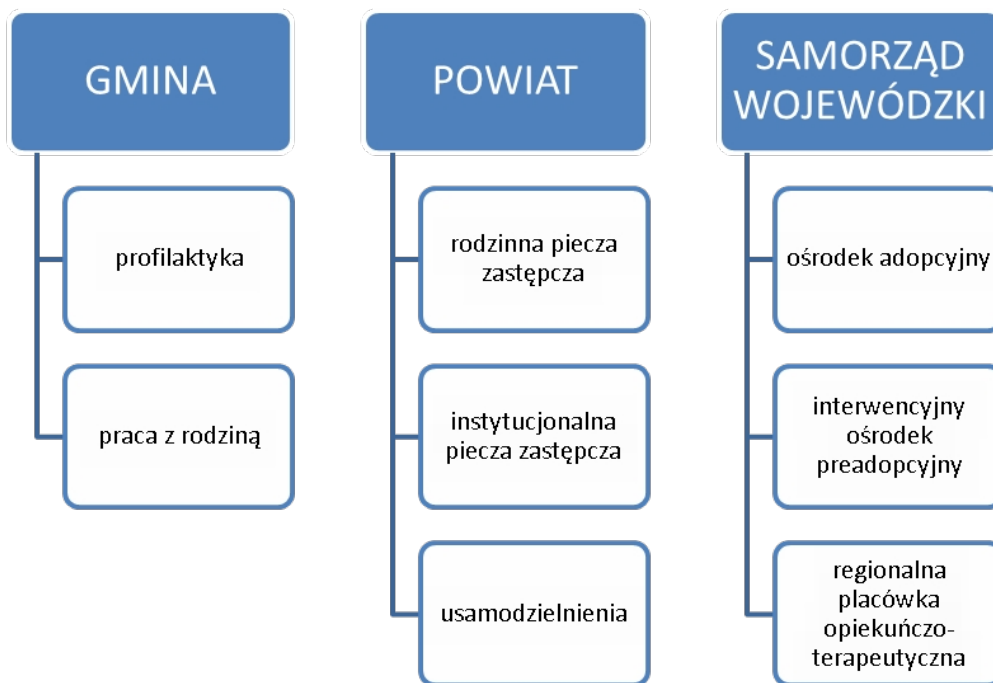
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432)
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508)

Program będzie uzupełnieniem zadań realizowanych na rzecz rodziny w gminie Drohiczyn a zapisanych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy na lata 2014 – 2020 oraz wpisuje się w realizację Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drohiczyn na lata 2012 – 2020.

Organizacja pomocy dziecku i rodzinie

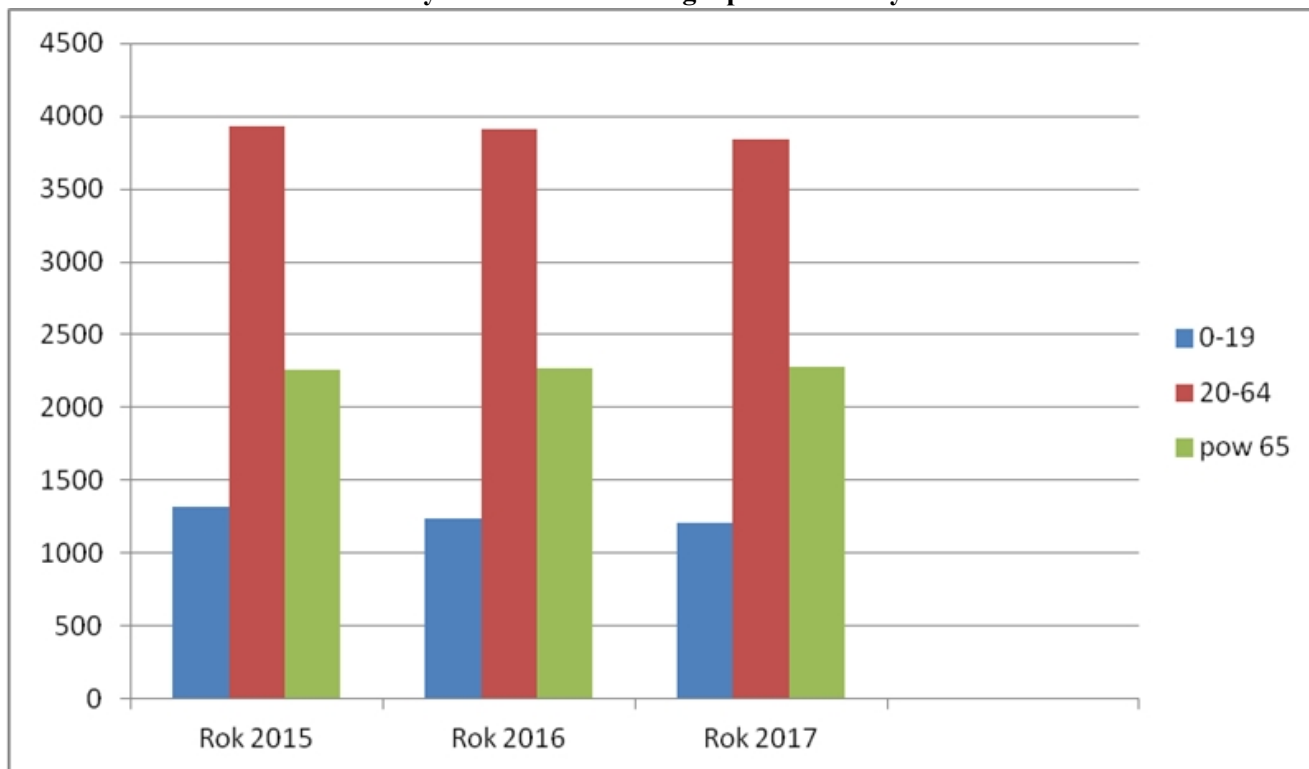
Podział kompetencji w zakresie organizacji pomocy dziecku i rodzinie pomiędzy samorządami.

1. POMOC DZIECKU I RODZINIE W GMINIE DROHICZYN

Według danych na dzień 31 grudnia 2017 roku obszar Gminy Drohiczyn zamieszkiwało 6 454 osoby, w tym 3 211 mężczyzn oraz 3 243 kobiety (dane GUS).

Wykres 1. Ludność w grupach wiekowych

Źródło : dane GUS

Wśród rodzin zamieszkujących Gminę Drohiczyn w 2017 roku około 352 pobierało świadczenia rodzinne. **Wśród nich około 72 wychowuje 3 i więcej dzieci poniżej 18 roku życia.** Dane te pozwalają na ukierunkowanie planowanej polityki edukacyjnej i kulturowo-rekreacyjnej na tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży oraz wsparcia rodzin wielodzietnych.

Gmina wypłaca swoim podopiecznym świadczenia rodzinne, przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1952, z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 730, 912, 1000, 1544). Rokrocznie wypłaca się około **9 918 świadczeń**: rodzinnych i przysługujących dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania. Korzysta z nich około 330 - 350 rodzin w roku.

Wśród rodzin korzystających z pomocy, dominują rodziny z osobami bezrobotnymi, wielodzietne oraz bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te rodziny generują również ubóstwo.

W 2017 roku na podstawie ankiet wypełnionych przez przedstawicieli instytucji działających na terenie miasta Drohiczyn dokonano diagnozy, która została wykorzystana do oceny sytuacji rodzin w gminie Drohiczyn. W ankiecie wzięło udział 119 osób (88 kobiet i 31 mężczyzn).

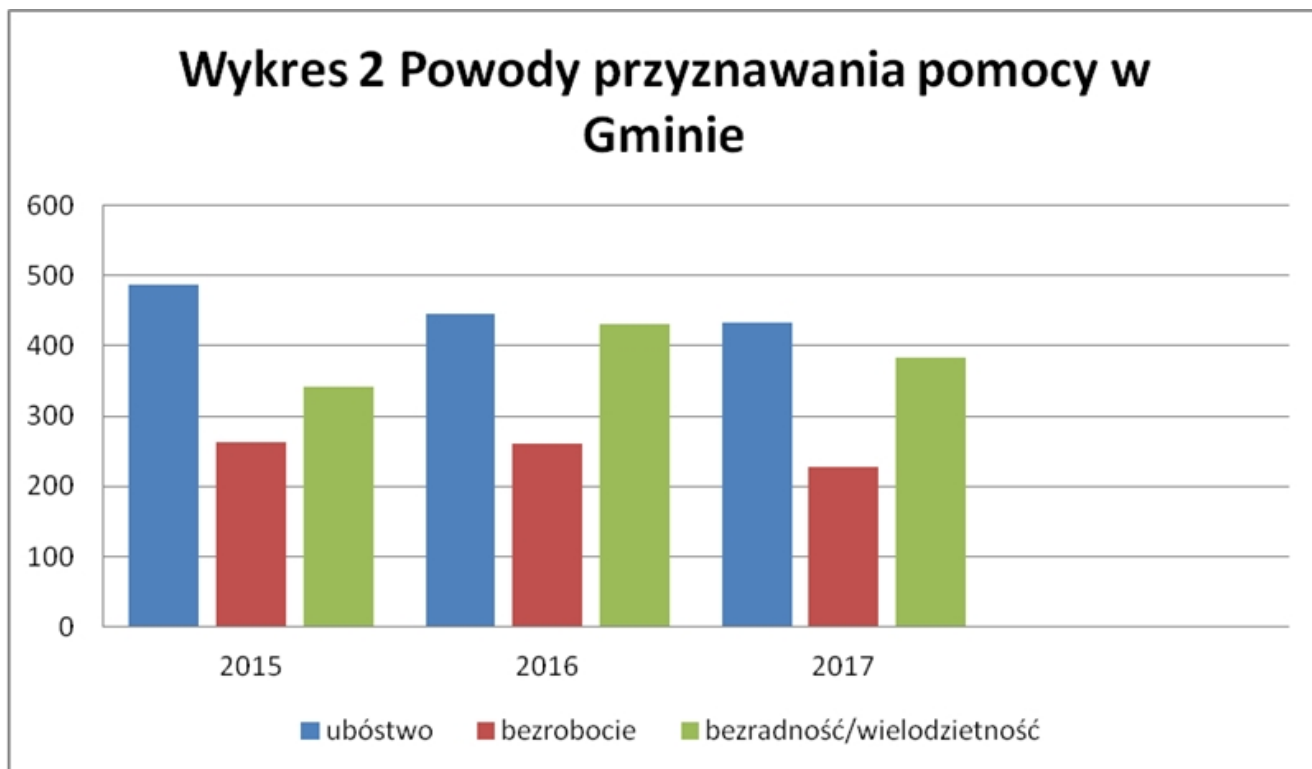
Najczęściej pojawiającym się problemem wśród ludności według ankietowanych to: uzależnienia – 70 osób, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - 54 osoby, osłabienie więzi rodzinnych - 48 osób, ubóstwo – 35 osób, przemoc - 24 osoby.

Problemy dostrzegane przez ankietowanych na terenie gminy Drohiczyn to: ograniczony dostęp do

placówek kulturalnych – 60 osób, brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży – 41 osób, brak możliwości dokształcania się – 24 osoby.

Do negatywnych zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży wg. ankietowanych występujących w gminie należy: wulgarność/agresja – 85 osób, uzależnienie od Internetu – 73 osoby, sięganie po substancje uzależniające – 53 osoby, wandalizm – 20 osób, demoralizacja - 17 osób.

Wykres 2. Powody przyznawania pomocy w gminie

Źródło: dane własne MGOPS

W związku ze wzrostem liczby rodzin potrzebujących wsparcia działania ośrodka powinny koncentrować się na specjalistycznym doradztwie, nauce umiejętności wychowawczych w rodzinach, organizacji grup wsparcia/edukacji dla tychże rodzin. Niezbędne jest zaplanowanie działań w tym zakresie w najbliższym czasie.

Wśród obszaru bezpieczeństwa, na terenie gminy pojawiają się zgłaszane społecznie odczucia związane z objawami agresji, przemocy, w tym domowej, lub też niewypełnianiem obowiązków rodzicielskich. W latach 2015 - 2017 wszczęto 65 procedur Niebieskich Kart w rodzinach wychowujących dzieci.

Zasoby Programu Wspierania Rodziny

Praca z rodzinami naturalnymi prowadzona jest w gminie przez:

1. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie.
2. Świetlicę Środowiskową prowadzoną przez MGOPS w Drohiczynie.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.
4. Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Siemiatyczach.
5. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drohiczynie.
6. Posterunek Policji w Drohiczynie.
7. Zespół Szkół w Drohiczynie, Szkoły Podstawowe w Miłkowicach Jankach, Śledzianowie i Ostrożanach oraz Rady Rodziców.
8. Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Miejsko Gminną Bibliotekę.

Działania te wspierane są przez parafie oraz Stowarzyszenia i inne organizacje działające na rzecz

rodziny.

2. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020

Misją niniejszego programu, jest zapewnienie rodzinom i ich dzieciom zamieszkującym na terenie Gminy Drohiczyn zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych.

Główne cele programu wsparcia rodzin naturalnych:

Cel 1: Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel 2: Rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie.

Cel 3: Zapewnienie dzieciom opieki, która gwarantowałaby zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i właściwe warunki do prawidłowego rozwoju.

3. HARMONOGRAM ZADAŃ

Działania w ramach realizacji celu:

1. Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Lp.	Działanie/zadanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca
1.	Koordinowanie działań różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny	2018 -2020	MGOPS w Drohiczynie
2.	Stworzenie systemu działań profilaktyczno – interwencyjnych obejmujących całą rodzinę	2018 - 2020	MGOPS w Drohiczynie Szkoly Policja PCPR Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna GKPR
3.	Umożliwienie rodzinom wymagającym wsparcia dostępu do specjalistów, w tym umożliwienie skorzystania ze specjalistów w powiecie	2018 - 2020	MGOPS w Drohiczynie Szkoly Urząd Miejski Drohiczynie - GKRPA PCPR
4.	Przekazywanie rodzicom informacji dotyczących udziału różnego rodzaju terapii i poradnictwa	2018 - 2020	MGOPS w Drohiczynie Szkoly Urząd Miejski w Drohiczynie – GZGK PCPR
5.	Pozyskiwanie przez MGOPS specjalistów do świadczenia wsparcia dla rodzin w gminie zgodnie z występującymi potrzebami	2018 -2020	MGOPS w Drohiczynie
6.	Rozwijanie umiejętności rodzicielskich	2018- 2020	Szkoly

2. Rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie

Lp.	Działanie/zadanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca
1.	Wsparcie rodzin niezaradnych przez asystenta rodziny	2018 - 2020	W ramach potrzeb zatrudnienie na umowę - zlecenie asystenta przez MGOPS

	w przypadku powstania konieczności		
2.	Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych w szkołach w czasie trwania nauki	2018-2020	Szkoły
3.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych w Świetlicy Środowiskowej	2018 - 2020	MGOPS w Drohiczynie
4.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych	2018 -2020	MGOPS w Drohiczynie Biblioteka
5.	Stwarzanie warunków dla powstawania rodzin wspierających poprzez udzielanie informacji zasadach tworzenia takich rodzin		MGOPS w Drohiczynie PCPR

3. Zapewnienie dzieciom opieki , gwarantującej zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i właściwe warunki do prawidłowego rozwoju

Lp.	Działanie/zadanie	Termin realizacji	Jednostka realizująca
1.	Organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia	2018 - 2020	MGOPS w Drohiczynie Szkoły MGOK w Drohiczynie
2.	Monitorowanie dzieci z rodzin zagrożonych dysfunkcjami	2018-2020	MGOPS w Drohiczynie Szkoły Policja
3.	Wsparcie rodzin zastępczych w gminie	2018 - 2020	PCPR

4. EWALUACJA

Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 będzie podlegał kilkietapowej ocenie. Zostanie ona dokonana w czasie jego realizacji - rocznie, jak również tuż po zakończeniu. Celem ewaluacji jest wskazanie sukcesów (mocnych stron) i pozytywnych zmian osiągniętych dzięki wprowadzeniu programu, jak również refleksja nad jego aspektami, które w przyszłości będą wymagały większej uwagi i modyfikacji. Proces analizy jakości zaproponowanego programu będzie źródłem niezbędnych informacji i praktycznych wskazówek, które posłużą do udoskonalania działań w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Ewaluacja określi:

- czy podjęty kierunek działań w ramach w/w programu był właściwy i w jakim stopniu przyczynił się do osiągnięcia założonych celów,

- stopień realizacji założonych celów szczegółowych na poszczególnych etapach programu,

- przydatność oraz jakość metod i strategii zastosowanych w realizacji poszczególnych celów programu,

- stopień zaangażowania i nakładów zainwestowanych przez poszczególnych realizatorów zadań i ich współpracowników,

ponadto ewaluacja:

- będzie sprzyjać zwiększeniu skuteczności projektów, które są realizowane w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Drohiczynie a przez to przyczyni się do rozwoju samej instytucji,

- przyczyni się do promocji instytucji pomocy społecznej wśród lokalnej społeczności zwiększając jej świadomość na temat możliwości i zakresu pomocy oferowanej przez MGOPS.

Ewaluacji dokona MGOPS na koniec Programu w roku 2020.

Raz do roku Kierownik MGOPS będzie przedstawiał informację z realizacji Programu po uzyskaniu danych od instytucji na terenie gminy włączonych w realizację Programu. Pierwsze sprawozdanie zostanie przedstawione w I kwartale 2019 roku, wówczas też będą sugerowane i wprowadzane zmiany oraz aktualizacje zapisów w celach i harmonogramie.

Koordynatorem programu będzie MGOPS w Drohiczynie.

Przewodniczący Rady

mgr Albin Łukaszewicz